

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitetului de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTUL PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 17

1 Martie 1942

Anul 105

Gândiți-vă la răniți!

de V. Branisce

Mi-aduc aminte de entuziasmul primelor săptămâni ale războiului. Era pe vremea când începeau să sosească în orașele de zonă interioară cei dintâi răniți.

Personalul spitalelor nu mai prididea cu înregistrarea darurilor, pe care populația recunoscătoare venea să le ofere celor ce stropiseră cu sânge glia desrobită de sub cutropirea vrăjmașă. Vizitatorii se țineau lanț.

Din daniile modeste sau îmbelșugate ale celor mulți se împărțeau zi de zi bravii noștri ostași.

Apoi a trecut vreme. Spitalele s'au împușinat, multe din ele și-au închis porțile și numărul răniților a scăzut simțitor.

Aici, o infirmieră înmoasă a organizat un curs pentru răniții neștiutori de carte. Și zi de zi, marii mutilați dela Dalnic și Vigoda, doborâți în încheștata bătălie a Odesei și aduși pe târgi în zilele însângerate de astă toamnă, s'au inițiat într-o disciplină cu adevărat școlărească în tăinele scrisului.

Colo, stau legați de patul suferinții ostași ce-au înfruntat gloanțele dușmane.

Trimiși de strajă în stepă sau pe lîman de mare, ei au stat la datorie până ce au căzut răpuși.

Astăzi rănile lor așteaptă căldura soarelui de primăvară. Așteaptă recunoștința acelora pentru a căror liniște și viață s'au dăruit cu cel mai sublim elan.

Datoria cea mai elementară îndeamnă pe fiecare din cei rămași cu avuțul salvat, cu rosturile nestingerite, cu sănătatea întreagă, să stea de veghe ca nimic să nu le lipsească eroilor ce și-au jertfit pentru neam și țară supremul bun, ființa proprie. Această grijă și preocupare se poate realiza în multe chipuri. Iar fiecare individ, dela copil și până la bătrân, trebuie să-și îndeplinească cu sfințenie această datorie de onoare.

Un zâmbet, o strângere de mână, o țigară, un ziar, o carte, un supliment de hrană sunt numai o exteriorizare umilă a sufletului nostru recunoscător.

Din jertfele neamului

de Pr. Alex. Florea-Vlădeni

Pe turla catedralei încoronării stă azi o cruce luminoasă care străbate cu razele ei până departe

Din adâncurile istorice ale Albei Iulii se înalță azi o lumină, veșnica flacără ce încălzea tainic ființa neamului în suferință și jertfă.

Crucea, simbolul biruinții, arsă în strălucirea scumpă a luminii, aduce aminte neamului că jertfele sale întăresc zi de zi alergările spre dreapta biruință.

Picurul sângelui și eroismul fără seamăn al tribunilor au călit în suferințele cele mari viața de libertate a țaranului de cremene, care ca și ieri și azi aleargă spre același ideal: neamul și credința.

Toate au fost plinite ca măreția suferinții să răscolească pentru veșnicie viața neamului spre dreapta glorie și dumnezeiască misiune.

Azi se reculege toată țaria neamului și la răsărituri un colos se fărâmă de stânca ce a înfruntat toate torentele vitregiei.

Sub simbolul aceluiasi semn în care s'a născut și a trăit neamul

este în curs bătălia care va asigura strănepoșilor celor mai vajnici luptători dela răsărit, viața și drepturile ei cele mai sfinte.

În toiul acestor străfulgerări care frământă în adâncuri globul destinelor noastre pământești, istoria ne aduce aminte de jertfele fără număr a fiilor acestui neam.

Gândul lor, ca un curcubeu peste veacuri ne-a dat, în furtunile ce s'au ivit peste noi, o țarie dâră și trează ca sub steagurile mândriei naționale să mergem înainte.

Duhul lor trăiește azi, prin munți și văi străbate mai adânc și mai departe vrea de a fi a unui neam ce n'a știut să plângă ci să lupte.

Eroi ce se dau altarelor, lumini ce călăuzesc drumul din furtuni al neamului, focuri ce se aprind pe coline ca să încălzească sufletul și să dea viață românismului.

Vieța și drepturile ce sunt ale lui.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

Ca în vremuri vechi

de Dr. N. Căllman

Așa a exclamat cu multă însuflețire d-l Dr. V. Stinghe, vicepreședintele Astrei Brașov, venind dela o adunare a Cercului cultural al Astrei Stupini.

Tot așa poate exclama și d-l prefect al județului d-l Colonel Craiu, ca și d-l Prof. Bozdog, care au luat parte Dumineca trecută la adunările Cercurilor culturale Zărnești și Tohanul vechiu.

În toate locurile am găsit săli mari, pline până la ultimele locuri cu o lume ascultătoare, disciplinată și doritoare de a învăța și a se lumina. Am găsit programe de festivaluri pregătite foarte bine și cu multă muncă și oboseală. Am întâlnit conducători ai satelor, care pun mult suflet și inimă pentru ridicarea culturală a țărâniei. Spre marea noastră bucurie am putut vedea că a intrat în satele noastre din nou armonia între săteni și conducători, bună înțelegerea timpurilor vechi.

Și așa e bine. Așa trebuie să fie. Avem un țaran cuminte, disciplinat și cu mult bun simț. Un țaran primitor de tot ce e bine. Dornic de a-și cultiva mințea și a-și înobilă sufletul. Acest țaran a fost în vremuri vechi totdeauna ascultător și respectuos față de conducătorii săi.

A venit apoi o vreme, când toți își căutau în primul rând de interesele lor. Până și ultimul țaran din sat credea că-și poate împlini anumite dorințe pe alte căi, decât cele ale muncii sale. Au fost și între conducătorii satelor mulți, care alergau prea mult după împlinirea intereselor personale. Și alergau pe căi, care nu odată se încrușeau cu cele ale sătenilor. Alergau după interese, ajungând adeseori în conflict cu interesele celor pe care trebuia să-i conducă.

Așa s'a produs în multe părți o ruptură între conducătorii satelor pe deoparte și pe de altă parte între aceeași și săteni. Un conflict, care în

Continuare în pagina 3-a

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Din scrisul preoșilor bihoreni de altădată

de Iosif E. Naghiu

Vom prezenta în rândurile ce urmează, cărți cu slove chirilice, scrise de preoți bihoreni înainte cu o sută de ani. În 1847 apare la Buda „Cu tiparul Crăeștii Tipografii a Universității” — o carte religioasă — „Indrumări morale cu învoirea și binecuvântarea Excelenței Sale Înalt Preasfințitului Domn Iosif Raiacici, Arhiepiscop și Metropolit a Carlovățului, precum și a Prea sfințitei Chezaro-Crăești și Apostolicești Consiliar. Lucrate de Ioan Pap, preotul Arhistratigilor din Comitat a Bihorului, precum și a Cinst. Consistorium g. n. u. din Oradea-Mare interpres”. Cartea e

dedicată Mitropolitului Iosif Raiacici din Carlovăț. Preotul Ioan Pap scrie o dedicație ditirambică, elogiind pe Mitropolitul Carlovățului Iosif Raiacici. Din felul în care se adresează Mitropolitului și din epitetele pe care i le acordă, rezultă că Mitropolitul Iosif Raiacici era iubit de clerul român și se îngrijea printre altele și de tipărirea de cărți religioase românești. După prefața dedicată Mitropolitului, urmează o prefață cu caracter teologic, în legătură cu subiectul propriu zis al cărții.

„Sfârșitul omenirii cel mai de căpetenie este fericirea; însă aceasta fără

de desăvârșirea înțelegerii și fără de virtute, adecă fără de fapta cea frumoasă, nici decum nu se poate ajunge. Deci ca să putem fi întru înțeles adevărat virtuoși se poștește: 1) ca voia noastră să aibă așa regulă îndreptătoare, căreia determinăciunile sale să le știe întocmi 2) puternice și curate îndemnuri care pre ea să o poată învinge, ca totdeauna nu patimilor celor nesilnice, ci mândăciunilor înțelegerii să se plece 3) îndestulată hărnicie prin care boldurile trupului cele ce se osârduesc contra virtuții și toate alte greomânturi să le poată covârși. Apoi lipsele aceste ale inimii omenești cine și ce le poate deplini așa precum religia prin mijlocirile sale cele sfinte? Cu adevărat singură religia nobilitează simțirile acele în om, care despre o parte sânt izvorul fericirii lui, iară despre alta sânt lumina manuducătoare către aceea. Deoarece dară dintre mijlocirile, acele mai de căpetenie ale religiei, care îndreaptă pre om cătră destinațiunea sa: ura e descoperirea cuvântului crești-

INSTANTANE

Prietenie

Il cunoscusem la un cealu, înainte cu câteva zile, și parcă am fi fost prieteni de zece ani. Era un bărbat simpatic noua mea cunoștință, îndatoritor și atent din cale afară Regulle buneii cuvlințe — și cele mai neînsemnate — erau legi pentru el; le cunoștea ca pe Tatăl Nostru. Să-l fi văzut cu câtă grație salută, ce elegant îți duce mâna la gură, cum evită de dibaciu de-a întoarce cuiva spatele în societate și câte alte lucruri mărunte, care mulți, foarte mulți le trec cu vederea. Când i-aduce servitoarea un pahar cu apă, o privește în ochi și-i zice delicat „merci”, apoi se scoală și-i deschide ușa ca să ia cu tava.

Dar ce să mai spun? Prietenul meu are calități cu nemiluita ce-ar putea desarma și pe cel mai înverșunat dușman. O, de câte ori de când îl cunoscui, mi-am blestămat firea mea nenorocită, colțuroasă, ce nu se știe mlădia și însufleți, firea asta posacă de muntean greoiu și îmbumbat, căruia să-i scoți cu cleștele vorba din gură și care când n'o avea pe cineva la stomac, se uită boldiș la el ca un taur care vrea să'm-pungă. Prietenul meu avea inima deschisă, largă și-o nemărginită bunețe îi isvora din ea năpădindu-i ochii și fața. Nu l-am văzut posomorât nici când.

Intr'o zi mergeam cu el pe stradă. Din direcție opusă venea spre noi un domn. Il văzui că zâmbește. Insoțitorul meu, cum îl zări, exclamă:

„Ah, ce fericit sunt dragă că te văd! Chiar azi voiam să viu la tine, auzisem că te-ai întors sănătos. Ce faci? Știi că te-ai îngrășat? Areți admirabil”. Și'n plin trotuar cei doi se îmbrățișară sărutându-se ca doi frați. Credeam că sunt chiar frați sau rude foarte de aproape.

Văzând avalanșa de dragoste m'am retras discretă lângă o vitrină și-am așteptat mulțitor până ce cunoștința mea în sfârșit s'a îndurat să se despartă. L-am văzut întorcându-și capul și după aceea și trimițând cu mâna bezele celuiilalt.

„Cine-i domnul?” îl întrebai eu.

„O canalie ordinară. Câte pungășii a făcut asta, he hai! N'am eu atâta păr pe cap”.

Din ziua aceea am făcut ce-am făcut și-am întâlnit pe prietenul meu mai rar. Aș fi curioasă să cunosc calificativul cu care mă cinstește azi și pe mine. Dar firea mea posacă, colțuroasă, am îndrăgît-o nespuse de mult.

Ecat. Pitiș

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

AL. DEMETRESCU: *Aripi românești în luptă*. București 1941.

Intre cărțile scrise sub imediată impresie a războiului, nu fără rost ne vom opri la această entuziastă închinare adresată sburătorilor noștri, poate una din cele mai sincere din câte le merită aceștia.

Simple notații de pe front, reportaje pline de culoare, ele nu sunt însă lipsite de emoția de care autorul a fost cu putere stăpânit, sub cerul Basarabiei și Ucrainei, în ceasurile de luptă ca și în cele de liniște.

Pe bună dreptate d-l comandor aviator Al. Demetrescu însemnează aceste lămuritoare rânduri:

„Trebuie să fi fost sburător, să fi trăit real această nobilă meserie, acolo, la câmp, în miros de benzină și ulei, în bătaia soarelui, a vântului și a ploii, în zumzetul veșnic al motoarelor, printre sburători, mecanici și servanți, pentruca să poți înțelege pe deplin ceea ce însemnează „plecarea unei formațiuni în misiune” și să poți cuprinde dragostea caldă și frățească în care învăluie cei rămași „la teren”, pe cei care se pierd în zăre!”. (Primul bombardament).

Fie că apoteozează victoriile escadrilei 53, alăturând mărturisirile unui aviator german, fie că descrie atât de pregnant frăția deosebită de arme între aviatorii germani și români, descriind drumuri cu avionul sau cu automobilul, enumerând fapte de arme, stilul e sobru, ajungând până la eliptismul unor dări de seamă.

Iată cum descrie fosta flotilă a sa. „Au efectuat nenumărate bombardamente de gări, aerodroame și masări de trupe, au doborât în luptă și la teren peste 50 de avioane și au aruncat asupra bolșevicilor — în diferite misiuni — circa 1.000.000 kg. de bombe”. Și totuși ce sugestive, mișcătoare amănunte!

Cuprinzând descriții de pe front și fapte de arme ale aviatorilor precum și felul cum aceștia sunt recompensați, volumul *Aripi românești în luptă*, fără năzuințe beletristice, este o emoționantă mărturie de recunoștință față de cei care s'au jertit și de aceia care prin temeritatea lor au înfruntat, în atâtea rânduri, moartea.

O REVISTĂ DE PRESTIGIU: *Arhivele Olteniei*.

Sub conducerea d-lui prof. C. D. Fortunescu, *Arhivele Olteniei* pe Ianuarie — Iunie 1941, aduce același material bogat și valoros, ca și în numerele anterioare.

Sumarul cuprinde părți cu colaborări a căror selecționare este făcută cu pricepere și pasiune cărturărească. Întâia parte o formează studiile istorice scrise de specialiști ca: Ion Donat, St. Nicolaescu, N. Al. Boicescu, Marcel Romanescu, I. Vlădăianu, M. Theodoran-Carada, I. Popescu-Ciliani și D. Tudor.

Dintre acestea vom remarca în deosebi articolul d-lui Șt. Nicolaescu,

eruditul slavist, mort de curând, pentru care, în altă parte a publicației, d-l C. D. Fortunescu scrie pioase rânduri de pomenire, ca și articolele poetului Marcel Romanescu despre „O jupâniță olteană în preajma veacului al XVIII-lea” și „Steagul lui Mihail Radu Vodă”.

Ca o anexă la această întâie parte este *Oltenia istorică*, culegere de acte și documente istorice locale, datorită aceluiași zelos cercetător de mai sus, la care se adaugă: General G. Radovan, I. Ionașcu, T. Bălășel și Dragoș Petroșan.

Un interesant material folcloric oltenesc este adunat în a treia parte, *Oltenia folcloristică*, din care reținem articolul d-lui N. I. Dumitrașcu asupra interesului arătat producțiilor populare de către regretatul prof univ. G. Vălsan.

La partea literară colaborează cu versuri și proză; Ana Culcer, Mihail Cioroiu, M. D. Ioanid, G. Aria, Aurel Tita, Doina Bucur, Aurel Chirescu, Pimen Constantinescu și directorul revistei care semnează multe și judicioase note pe marginea cărților.

Am cita, dacă spațiul ne-ar îngădui, toate poeziile d-lui Aurel Tita, pentru prospețimea lor și farmecul inedit.

Din *Oltenia culturală*, subliniem actele aduse de d-l C. D. Fortunescu prin care arată greutatea cu care se luptă oamenii de cultură din capitala Olteniei.

Note, comunicări și Recenzii completează a șasea și a șaptea parte a sumarului din numărul de față, contribuții reale la punerea în lumină a activității scriitorilor olteni.

D-l prof. C. D. Fortunescu merită întreaga admirație a intelectualilor noștri iar gazeta noastră îi va urmări munca sa cu toată iubirea.

Ne pleacă feciorii

Ne pleacă feciorii 'n războiu;
Voi Ane, Marii și Ilene
Voi fete cu lacrimi în gene,
Cădeți în genunchi la altare,
Rugați-vă 'n Vinere Mare
Să vie ai noștri 'napoi.

Ecat. Pitiș

Domnii abonați sunt rugați a achita abonamentul pe anul 1941

Administrația

nesc: m'am nevoit și eu încât s'au plinit dela neputințele mele, a folosi fraților miei cu învățăturile, care se cuprind în cartea aceasta: și cetind înaintea ochilor miei scopul, pentru carele le-am lucrat: cu așa stil am socotit a le scrie acele, carele și celor mai neumbrași întru științe, încă să nu le pună greumânt întru cuprinderea lor. De materia învățăturilor acestora, despre o parte am ales răoștile acelea, care, — o! durere, după iscusința de toate zilele — întru atâta s'au vârit între creștini, cât de abia s'ar afla vreunul carele nu ar servi sau uneia sau alteia dintre dânsule: iară despre altă parte virtuțile, care cu dreptul să pot tângui despre starea cea părăsăată a loruș: scopul amândurora acestora e adevărata fericire și vremelnică și veșnică.

Aceste pot deservi spre ajutorul fieștecăruia creștin, iară mai ales păs-

torilor sufletești, ca celor ce s'au încredințat descoperirea cuvântului: așisderea învățăturilor, cărora le e dat creșterea fiilor noștri întru simțirile cele frumoase din cruda copilărie. Nu-mi e ținta de a lăuda lucrul mâinilor mele acesta, prin cuvintele mai susaduse, nu: căci eu nu voesc alta decât a folosi neamului meu celui tare rămas: precum în cunoașterea datoriiilor omenești, așa și a celor creștinești: iară de n'aș fi putut îndestula dorința oarecăruia, ierte neajunsurilor mele: eu numai atâta am făcut, cât am putut: spre bucuria mea va face altul și mai mult decât mine. Binevoți dară a adopta cărticica aceasta — din care îndestulare și răspălătirea mea va fi folosul de și puțințel — carele va câștiga neamul meu printrânsa.

Autorul.

Cartea cuprinde 30 de „învățături morale” (314 p.) Fiecare învățătură pleacă dela un text biblic și este un fel de meditație, sau chiar de predică, scrisă simplu, pe înțelesul tuturor. Citind o „învățătura” de felul acesta, întâlnești multe citate biblice și patriotice. Ultimele două învățături sunt pentru *robi* (pentru cei din închisori). Sunt scrise cu atâta înțelegere a sufletului încărcat de griji și necazuri al celor deținuți, încât pare foarte probabil că autorul a fost și duhovnic al închisorii din Oradea (unde funcționase la Consistor).

Tot în anul 1847 apare la Buda „Cu Tipariul lui Iosif Heimel” o carte de predică scrisă de Sigismund Pap. Se intitulă — „Cuvântări bisericesti pe sărbători, Dumineci și deosebite întâmplări. Pentru folosul tuturor preoților, păstorilor sufletești și mirenilor români de prin cetăți și de prin sate: parte scoase, parte culese prin Sigismund Pap. Tomul I. Cu binecuvântarea și cheltuiala Arhiepiscopului dela Car-

PREDICI ÎN PUSTIU

Preful sufletului

Citesc conform programului meu zilnic o pagină din Evanghelie. In treacăt fie zis citesc acuma textul italian, cititul cărții sfințe în diferite limbi conștituind una din cele mai minunate metode de a învăța, sau a-ți reimprospăta cunoștințele de limbi străine.

Când sosi Isus în părțile Cesareei lui Filip spuse învățăcelilor săi, că în Ierusalim va fi omorât pe cruce de către preoții și cărturarii Jidovilor. Petru speriat de cele spuse de Domnul îl luă deoparte: „Doar nu se va întâmpla așa ceva. Să te ferească Dumnezeu.” Isus răspunde: „Ce ar folosi omului să câștige toată lumea dacă și ar pierde sufletul? Ce ar putea da omul ca preț al sufletului său?”

Sunt multe glasuri azi, G. Duhamel, celebrul medic și literat din Franța, Finkenrath, Freyer și Shryock în Germania, care arată că statul dă azi atacul contra ultimelor privilegii ale individului. Toate se etatizează, colectivitatea contează, individul are numai datorii, el este încadrat cu orice răsufare a lui în necesitățile de stat, și mai cu seamă acum în războiu chiar și în statele democratice, nu numai în cele totalitare, statul dispune de vieața fiecăruia din cetățenii săi, de fiecare minută din timpul nostru, netolerând nici o altă concepție economică, culturală, politică sau de asistență socială decât a sa. Se mai poate vorbi în astfel de condițiuni de libertatea sufletului tău? Dar rămân încă destule libertăți ale sufletului tău, pe care însă nu cumva să îți le vinzi pe un blid de linte fără să știi măcar ce enormă valoare au ele.

Ai descoperit tu, ce balsam este pentru sufletul tău rugăciunea? Nu cumva să te lași de ea la prima suflare a vântului când cutare sau cutare râde de tine, că numai proștii sunt religioși. Ai luat bunul obicei să postești și tu cel puțin Vinerea? Nu cumva să cazii la prima vedere când pe masă vezi alte bunătăți pe care le poți mânca a doua zi. Ai văzut ce mult îți strică fumatul și băutura — ai depus chiar un jurământ în sufletul tău să nu mai bei și să nu mai fumezi — bagă de seamă să fii tare în convingerea și hotărârea ta, nu cumva să-ți permiți nici cea mai mică alunecare, că ești pierdut. Ai văzut ce bine îți face cel puțin o jumătate de oră de mișcare înainte de a te culca?

Nu cumva să-ți schimbi pentru orice fleac această bună deprindere. Și așa mai departe. Ne rămân încă destule libertăți, destule pietre prețioase ale sufletului nostru. Odată însușită o astfel de piatră prețioasă, păstrează-o cu sfințenie căci din astfel de pietre prețioase se formează comoara de care vorbea Mântuitorul, că nu o mănâncă molile și nu o fură hoții.

Dr. M. Suciu-Sibiann

lovă”. Pe contrapagina foi de titlu găsim aprobarea latinească a Mitropoliei din Carlovă:

— Praesens lingua valachica concinnatum opus, cui titulus — Cuvântări bisericesti pe sărbători etc. — diligenter perlegimus, cumque in eodem nihil, quod seu principiis Religionis et Moralitatis, seu finibus Status contrarium esset reperiatur. — Nos quoque ex parte Nostra nihil in obversum habemus, quo idem hoc opus typis prœcudatur. Dalayae die 17 Septembris 1847.

Josephus Rajacsich m. p.

Archi-Episcopus Carlovitzensis et Metropolitae.

Și cartea aceasta e dedicată Mitropolitului Iosif Raiacici. In „Precuvântarea” de 6 pagini ne arată dificultățile prin care a trecut până să-și vadă opera tipărită. Elogiază pe Mitropolitul dela Carlovă, pentru ajutorul dat (căci fără acesta, cartea nu vedea niciodată lumina tiparului. Precuvântarea e scrisă — în S. Micoșul Mare 1 Martie 1847. —

Rolul Angliei la încheierea păcii din 1812

de A. A. Mureșianu

Greaa accesibilitate a arhivelor Foreign Office-ului dela Londra și scară publicărilor engleze de documente istorice și diplomatice au făcut pe istoriograful nostru să acorde până astăzi foarte puțin interes rolului Angliei în Orientul european în epoca frământată a războaielor napoleoniene.

S'a scris mult despre pacea încheiată la București în 28 Mai 1812 între Rusia și Turcia, dar niciunul din istoricii noștri n'a încercat să lămurească influența fatală pe care a exercitat-o și cu acest prilej „aurul Albionului” și contribuția lui la pierderea frumoasei și românești provincii a Basarabiei.

Toți oamenii cu bun simț s'au mirat atunci cum de s'a putut întâmpla ca tocmai în momentul când Napoleon I își desfășura forțele sale armate, compuse din 20 de națiuni ale Europei, pentru începerea ofensivei sale împotriva Rusiei, Turcia, care luptase atâta timp pentru scoaterea țărilor românești de sub influența Moscovei și care obținuse în această direcție și sprijinul marelui împărat francez, să încheie o „pace atât de puțin onorabilă”, precum o numea însuși ambasadorul Franței dela Constantinopol, Latour Mauberge, în scrisoarea adresată colegului său dela Viena, la 18 Iunie 1812.

„Marele Senior (Sultanul Mahmud — n. aut.) — scria Latour Mauberge — a refuzat să ratifice această pace și acest principe, ale cărui sentimente sunt pline de demnitate, a făcut destul spre a se cunoaște prin acest demers că tratatul dela București a fost semnat fără învoirea sa și prin graba unor anumiți oameni care cred cu destulă rațiune că existența lor depinde de încheierea păcii și care au urmărit mai curând interesele lor proprii, decât pe acelea ale Suveranului lor”.

Un foarte bun cunoscător al chestiunilor politice ale Orientului pe care îl cercetase de aproape în călătoriile sale, publicistul austriac de origine franceză, contele de Ficquelmont, scria cu prilejul participării Angliei la războiul Crimeei din 1854 între altele: „Trebuie să ne aducem aminte că pacea dela București din 1812 prin care Poarta otomană a cedat Rusiei, cu toată poziția favorabilă ce i-o creșea invazia lui Napoleon, Basarabia și gurile Dunării,

Cartea aceasta (352 p.) e volumul întâi, dar în bibliotecile prin care am lucrat n'am găsit alte volume. Episcopul Grigorie G. Comșa în opera — Istoria predicii la Români — nici nu pomeneste volumul de predici al lui Sigismund Pap. Cartea se împarte în trei părți. În partea I găsim 12 predici pentru sărbători (1) Anul Nou (2) Botezul Domnului (3) Întâmpinarea Domnului, Dumineca Florilor, Vinerea Patimilor — are 2 predici pentru această sărbătoare, Paștile, Înălțarea Domnului, Rusalii, Nașterea Preacuratei, Adunarea tuturor sfinților). Partea a doua cuprinde 12 predici pentru Dumineci. Partea a treia cuprinde două cuvântări ocazionale — 1) despre căsătorie (2) la îngropăciune. Predicile sunt lungi (unele au peste 20 de pagini) și bogate în citate biblice. Autorul are în vedere cadrul biblic. Vorbește rar despre lucruri mai noi.

Cele două cărți tipărite de preoți bihoreni în 1847 cu sprijinul Mitropolitului Iosif Raiacici, sunt oaze luminoase din vremurile apuse.

a fost semnată de Turcia prin mijlocirea (entremise) activă a Angliei”. (cf. Comte de Ficquelmont, *Le côté religieux de la question d'Orient*, Paris, 1854.)

Cum a ajuns Anglia să se amestece în treburile interne ale continentului nostru și chiar și la încheierea unei păci care interesa de-a dreptul nu numai Turcia, ci și existența și viitorul poporului românesc?

Se știe că una din directivele principale ale politicii lui Napoleon a fost combaterea supremației maritime și comerciale a Angliei din Marea Mediterană și din Orient. Spre acest scop întreprinse el încă în anul 1798 campania sa victorioasă pentru cucerirea Egiptului. Înfrânt însă în mai multe rânduri pe mare, Napoleon trebui în cele din urmă să renunțe la planul său de izgonire a Angliei din Marea Mediterană și de pătrundere în Indii. El continuă însă cu atât mai înverșunată luptă contra mării sale rivale pe continent, forțând aproape toată Europa să participe la blocarea ei economică, — așa numitul „blocus” continental — pe care l-a urmărit în tot timpul domniei sale cu cea mai mare perseverență, fără însă să poată obține prin el rezultatele dorite. Căci Anglia puse și aici în bătaie toată astuțimea diplomației sale și toate rezervele bogatului ei tezaur pentru pregătirea și susținerea cu enorme subsidii de bani a coalițiilor împotriva lui Napoleon, coaliții zdrobite de acesta la Ulm și Austerlitz, la Iena și Friedland și chiar și în inima Rusiei.

Anglia care oferise Rusiei alianța ei încă pe timpul campaniei lui Bonaparte din Egipt, a fost cea dintâi care și-a pus și la 1812 aurul său la dispoziția acesteia pentru combaterea celui mai redutabil dușman al ei, și astfel nu e mirare că ea a ajuns să joace rolul de complice și la rușinoasa vânzare a Basarabiei.

Din cauza procedurii ascunse și tănuite a trimișilor Angliei nu ne-au rămas decât foarte puține urme ale tristei și regretabilei lor activități din capitala Țării Românești. Aflăm însă din corespondențele diplomatice ale timpului despre prezența la București a Lordului Gordon, numit în unele acte „călătorul Gordon” și despre însoțirea noului comisar și plenipotențiar rus pentru pacea dela București, a amiralului Ciceacov, de către „un amiral englez”. (cf. *Documentele Hurmuzachi*, Supl. I, vol. II).

Acești trimiși secreți avură și misiunea pregătirii unei „alianțe ofensive și defensive între Rusia, Anglia, Suedia și Turcia” care să acorde, între altele, și flotei rusești „posibilitatea trecerii prin Dardanele”, cu o „armată de 25.000 oameni”. Ei propuseră Rusiei și alungarea Francezilor din Dalmația, despre care se știe că o țineau de mai mult timp ocupată.

Dovada acestui rol al Angliei în pacea dela București o găsim în raportul din 1 Iulie 1812 al lui Latour Maubourg către ministerul afacerilor străine al Franței, în care citim din cuvânt în cuvânt:

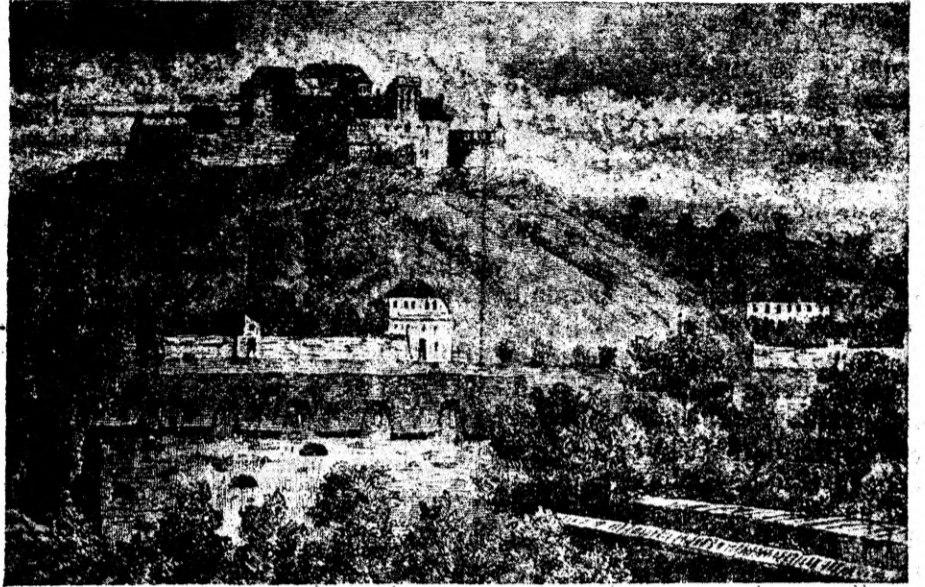
„Eu aflasem că Anglia oferise Rusiei, pentru ușurarea negocierilor dela București subsidii bănești, pe care să le întrebuințeze pentru pla'a către Poartă a chelutuelilor de războiu, drept un fel de compensație pentru cesiunile de teritorii cerute de împăratul Alexandru”.

Nu o recunosc și istoricii englezi că Anglia a aruncat atunci pe continent milioane de lire sterlinge pentru susținerea coalițiilor provocate de ea împotriva Franței?

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

BRAȘOVUL DE ALTĂDATĂ

Cefățuia și dealul Cefățulei
în veacul al XVII-lea

Ca în vremuri vechi

de Dr. N. Căltman

Continuare din pagina 1-a

cele mai multe părți opea ori și ce muncă cu succes pentru folosul și binele obștesc. Țăranul ajunsese să nu-și mai respecte conducătorii, după cum făcea înainte vreme. Iar conducătorii tocmai din această cauză pierduseră în multe locuri elanul pentru o muncă ideală în interesul țăranului și în interesul obștesc.

Adunările cercurilor culturale ale Astrei atât de frumoase, mulțimea de participanți la aceste adunări, interesul și munca pe care o pun dascălii și preoții pentru organizarea acestor adevărate sărbători, toate acestea sunt semne, care ne arată, că ceva s'a schimbat în satele noastre. A fost restabilită bună înțelegerea și călcăm din nou pe drumul vechiu al muncii ideale și desinteresate pentru ridicarea culturală și economică a țăranului.

Sunt semne, care ne arată, că dascălii, preoții și ceilalți intelectuali ai satelor noastre au pornit din nou pe drumul adevăratului apostolat, care nu cunoaște interese personale și egoiste, ci vede înainte de toate și peste toate interesul obștesc, interesul neamului.

Iar țăranul a ajuns la convingerea din pătaniile unui trecut apropiat, că o îndreptare, o înaintare în sat nu se poate face, decât prin ascultarea de conducătorii satului, prin urmarea sfaturilor și prin respectul ce trebuie dat acestor conducători.

Nu mai luminarea minții și curățirea sufletului, numai o muncă neconținută, depusă de fiecare, nu numai în interes personal, ci și în interes obștesc, pentru neam, ne poate scoate din greutățile zilelor noastre.

Este drumul vechiu, care singur va putea pregăti calea viitorului.

Copiii nimănuia

François le Champi” adevărat „François, copilul găsit” (pe câmp = fr. champ”) e titlul uneia din cărțile acelei geniale „nenorocite”, care a fost George Sand (1804—76).

Am cett-o nu de mult și ea mi-a amintit de judiciosul articol, în care Dl Prof. I. Bozdog se ocupă de soarta hoțarilor copii de moși ce ne cutreeră țara în lung și în lat cu traista lor cea „zbrărlită de fluere”. Imi place să cred că acele rânduri n'au fost scrise de-a surda.

Dar problema lor rămâne; cum rămâne în picioare aceea cu mult mai vastă cu care se îndelețnicea mai deunăzi un binevenit articol din „Timpul”: „Copiii vagabonzi”.

G. Sand rezumă situația lor cu multă înțelegere în prefața cărții ei:

„M'am ocupat de creșterea a mai multor champi de ambele sexe care au ajuns bine fizic ca și moralicește. Dar nu-i mai puțin sigur că acești bieți copii, dacă-s lăsați în voia sorții sunt în genere dispuși să devie niște bandiți. Dați în grija săracilor, cu un ajutor neîndestulător, ei adesea fac —

spre profitul presupușilor părinți — rușinoasa meserie de cerșetori...”

Am făcut deasemenea experiența că nimic nu-i mai greu decât să însuși simțământul demnității și dragostea de lucru copiilor care au început să trăiască, cu bună știință, din pomană”.

Iată marea problemă cuprinsă într-o coajă de nucă.

Nu credeți că ar fi frumos dacă anumite femei care se ocupă — chiar și în cumplitele zile de azi — de poker, modă, radio, căței, pisici și filmele cele mai deșuchiate, ar face bine să se ocupe puțin și de acești copii — urmând astfel nobila pildă de acum vreo sută de ani a lui George Sand?

Am fi fericiți dacă aceste șire ar avea darul de a deștepta un cât de slab ecou în inimile de mamă, și le-ar des-pietri pe celelalte.

...Și dacă și alți ziaristi și mai ales ziariste, s'ar ocupa în scrisul lor de această foarte tulburătoare problemă.

Prof. Univ. Ol. Ștefanayici-Svensk

Ziua Domnului

Cuvânt la Duminica bolnavilor

„fule lartă-ți-se tie păcatele tale”. sf. Marcu II, 5.

Invățătura Mântuitorului lasă să treacă astăzi pe dinaintea ochilor noștri o icoană pe care e zugrăvit un bolnav, cu toate drepturile la viață și poate cu un întreg revărsat de zori al ei, pe care-l zărește în momentele tămăduirii.

Mare era mulțimea celor veniți să vadă și să asculte pe Isus.

Era răvna nepotolită de a asculta vestea mântuirii sufletului.

Bunătatea și iubirea Domnului pentru noi, dăruiește bolnavului din Capernaum sănătatea cea mult dorită.

Schimbarea ce se întâmplă cu acest slăbănog este însemnată. El e vindecat. Ochiul lui strălucește acum din adâncul lor, cuvintele lui împrăștie mireasma unui suflet viu și oriunde se duce el este o dovadă puternică că Isus a fost pentru el mântuitorul.

I-a iertat păcatele și l-a vindecat de boală.

Iertarea păcatelor este izvorul mântuirii și răsplata pocăinții. Este puterea minunată a darului ceresc.

Pocăința este leac al fărădelegii, armă împotriva ispitei și încredere în Dumnezeu. Iată de ce în drumul pocăinței să arătăm umilință și durere, înțelegând astfel mărimea darului primit de bolnav.

Bolnavul a răbdat ceea ce nu se putea înlătura decât prin sfatul cerului. Și atunci i-a dat Hristos însănătoșirea sufletului mai întâi, cunoscând păcatul ca cel mai mare rău.

Iată taina pocăinții cu vrednicia iertării.

Fiecare bolnav tămăduit de Isus înseamnă o icoană a tuturor pe care El vrea să-i vindece din moartea sufletescă.

Bogată hrană imbie sufletului nostru această vindecare minunată. Ea cere hotărârea nesdruncinată în schimbarea lăuntrului nostru, în întoarcerea cu smerenie la Hristos și la biserică Lui.

De ești greșit, intră în biserică și-ți mărturisește păcatele, iar de ești drept, intră în Casa Domnului ca să nu te abați din drumul dreptății.

Să mergem dar pe calea virtuții. Tot sufletul nostru să se împotrivescă ispitelor. Să nu ne simțim desarmați în fața păcatului, căci glasul lui Isus se aude din depărtare, apropiindu-se plin de chemări.

Seninătatea conștiinței noastre curate să nu fie înlocuită cu noroiul fărădelegii. Să nu nesocotim voia dumnezeiască de cărmuire.

Duhul creștin al evangheliei a aprins inimile și a luminat mințile. Așa s'a deschis drumul virtuții, al cărui izvor este Cuvântul rostit la Capernaum.

Dar în această zi sfântă a Domnului mai este și Duminica bolnavilor. Ce altă faptă mai vrednică de răsplată și mai prețuită putem lua decât vizitarea și îngrijirea de bolnavi.

Mântuitorul l-a cercetat pe toți cu suvoiel de iubire pe chipul său.

El ne-a învățat că împărtășirea suferințelor aduce mângâiere.

Apropierea de patul suferinții lui să fie mila ta, iar mângâierea adusă durerii lui va fi ușurarea sufletului tău.

Ascultați gemetele celor căzuți, valetele și murmurul după ajutor al celor părăsiți de lume.

Privește lacrimile de mulțumire ale bolnavului ajutat și-ți vei simți sufletul îndușat de răsplătire.

O noapte de veghe la căpătâiul unui isovit și chinuit, o cale pentru căutarea celor trebuincioase lui și o alergătură pentru a duce o veste bună celui trudit, face să nu fi lipsit de cerescul dar, de a urma spusele Domnului.

Dar ei, vitejii noștri, care în orânduiri noastre au săpat cu sânge dreptatea românească.

Medicul nostru

Oreionul

(Urechionul)

de Dr. Valeriu Stinghe

Găsindu-ne în anotimpul de predilecție al acestei boli și având în vedere că în orașul și județul Brașov s'au ivit cazuri de oreion, socotesc potrivit să spun câteva cuvinte despre această boală.

Oreionul, boală care în termin științific se mai numește și *parotidită epidemică*, iar în limbaj popular *urechion*, este o boală infecțioasă, o boală molipsitoare, o boală epidemică, al cărei microb știința încă nu l-a putut identifica.

Această boală atinge cu deosebire tinerii între 5—25 ani. Bărbații se îmbolnăvesc mai des decât femeile. Este o boală ce se întâlnește mai ales în anotimpurile reci, iarna și primăvara.

Se ivește deseori prin școli, cămine, cazărmi etc.

Organul atins în oreion este o glandă numită parotidă; care se găsește sub părțile moi ale obrazului, de o parte și de alta, imediat înaintea urechii, care glandă se umflă și se umflă, producând și umflarea obrazului care o acoperă.

Molipsirea cu această boală se face dela omul bolnav, cele mai deseori în mod direct prin stropii de scuipat, prin secrețiile din nas (muci) și prin lacrimi.

Perioada de incubație a bolii (intervalul de timp cuprins între ziua când ne-am molipsit și ziua când apar semnele bolii) este 16—21 zile.

Semnele bolii. Oreionul începe prin dureri de cap, febră și dureri în urechi. Apoi glanda parotidă se umflă și cu ea obrazul care o acoperă, așa că vom avea o umflătură mare a obrazului dinaintea urechii.

Durerea este localizată la această umflătură și este mărită atunci când vorbim și când înghițim. La început numai de o parte, în curând se umflă și glanda parotidă din partea cealaltă, având obrazul umflat în ambele părți. Această umflătură este dureroasă dacă o apăsăm.

Temperatura se poate urca până la 39°, însă în 3—4 zile revine la normal.

Umflătura parotidă încetel cu încetul dă înapoi, așa că într-o săptămână dispăre complet.

La adolescenții uneori apare după 7—8 zile o complicație și anume inflamarea și umflarea unuia sau celor două testicule (orhita), când și temperatura se urcă din nou. Această complicație dispăre în 4—6 zile, este periculoasă însă prin aceea că lasă o atrofie a testiculelor, atrofie ce duce la sterilitate, adică cel bolnav nu mai poate procrea (este sterp).

Oreionul poate da naștere și la alte complicațiuni ca: reumatism, meningită, supurația (puroiarea) parotidă și testiculelor etc.

Oreionul este în general o boală benignă. Cine s'a îmbolnăvit de oreion și s'a vindecat devine imun. Rezistența naturală sau imunitate moștenită față de această boală nu există.

Bolnavii se vor izola la domiciliu sau la spital spre a nu o transmite și altora. Se vor feri de a veni în atingere cu acești bolnavi mai ales copiii și adolescenții. Copiii bolnavi nu vor frecventa școala. Bolnavii vor rămâne izolați trei săptămâni.

Pentru preîntâmpinarea bolii, cei expuși să o capete, vor face des gargară cu apă oxigenată sau clorat de potasiu 4%.

Tratamentul. Bolnavul de oreion se va izola într-o cameră încălzită, ferindu-se să iasă la frig pe tot timpul izolării.

Contra temperaturii se vor lua antitermice: piramidon, chinină. Pe umflătura obrazului se vor aplica comprese cu soluție boricată sau cu apă de plumb, aceasta după ce mai întâi s'a uns cu o alifie care conține ichtiol. Aceleași aplicații de comprese și alifie se fac și pentru umflarea testiculelor.

Actualmente pentru vindecarea bolii se fac injecții cu sânge integral sau ser de convalescență (din sângele celor vindecați de oreion).

Regimul alimentar va consta din alimente ușoare la început (ceai, lapte, supe slabe, compot) și-apoi încetul cu încetul regim normal.

Profilaxia (măsurile de combatere) acestei boli devine dificilă din cauza cazurilor ușoare de oreion pentru care nu se apelează la statul medicului, așa că nu se pot lua măsuri de izolare la timp.

Cronica agricolă

Semănați grâu de primăvară

În toamna trecută s'a semănat mai puțin grâu ca în ceilalți ani. De aceea va trebui să semănăm grâu de primăvară.

Grăul de primăvară este gingaș și buruienile îl năpădesc ușor. Pământul trebuie deci să fie cât mai curat. Grăul de primăvară reușește după trifoi, cartofi și sfeclă, precum și după porumb, mazăre și fasole. Poate fi semănat și după seacă și orz.

Dacă nu avem locul arat de cu toamnă arăm în primăvară cât mai timpuriu. Arătura o grăpăm numai decât și îndată începem semănatul.

Grăul de primăvară trebuie semănat de îndată ce putem începe lucrările la câmp.

Ei care stau întinși pe patul suferinții și în mijlocul cărora te simți ca într'un lăcaș sfințit prin jertfă, au înfrânt vijelios urgia păgână.

Ce prinos de recunoștință să le închinăm decât întinzându-le darul dragostei noastre creștinești.

Veniți să-i vedeți căci sunt adevărul și dreptatea.

Așa vei încălzi sufletul cu cre-

dința și dragostea creștină, pe care pilda Mântuitorului ne-o așează astăzi înainte.

Acesta-i lucru necesar lumii sbuciumate de azi.

Acesta-i comoara cerească de neprețuit.

Pr. Nic. Bârsan

De prefutindenii

Nu vor mai fi ciorapi din mătase naturală în USA

De oarece în Statele Unite nu se mai dispune de mătase naturală japoneză pentru fabricarea ciorapilor, cerea aței Nylon a crescut considerabil. Deoarece firma Du Pont de Nemours, singura care fabrică această ață, nu-și poate mări producția, ea poate acoperi numai 2/5 din nevoile existente. Industria ciorapilor este silită să lucreze actualmente cu 40—50% din capacitatea ei. O serie de fabrici au și fost închise.

O misiune a Crucii Roșii elvețiene pe frontul din Est.

Prima misiune a Crucii Roșii elvețiene s'a reîntors zilele acestea cu întreg personalul de pe frontul din Est, fiind înlocuită de o a doua delegație. Bărbații și femeile din misiune, foarte bine instruiți, au contribuit mult la îngrijirea soldaților răniți în lupta contra bolșevismului.

Semănăturile de primăvară în Ucraina.

Încă dela începutul iernii au fost elaborate planurile pentru semănăturile de primăvară în Ucraina sub conducerea comisarului Reichului, Koerner. Datorită unei munci energice vor putea fi mărite considerabil suprafețele de pământ cultivate, se vor pune la dispoziție cantitățile necesare de sămânță, de mașini și de brațe de muncă pentru ridicarea recoltei.

Cultivarea cânepii în Europa.

Cânepa este o plantă a continentului european. Din producția mondială de aproximativ 750 miliarde kg., aproape 600 miliarde kg. sunt cultivate în Europa, și anume 500 miliarde kg. în Uniunea Sovietică. Atât în Germania cât și în Franța, Belgia și Olanda s'a mărit mult în ultimii ani suprafața cultivată cu cânepă. Germania, care a cultivat în 1932 numai 5.400 ha. cu cânepă, a semănat în ultimul an 100.000 ha. cu această plantă atât de importantă.

Cultivarea pământului în diferitele state europene.

Cele mai multe state europene și-au mărit în anul 1941 considerabil suprafața de pământ cultivată cu plante importante, pentru a-și întări aprovizionarea. Astfel, Franța a dublat în 1941 suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr față de 1940 și a mărit cu 20% suprafața cultivată cu grâu, Belgia a mărit suprafața cultivată cu cereale panificabile cu 16%, cea cu cartofi cu 36%. În Olanda, suprafața cultivată cu cartofi a fost mărită cu 21%. Norvegia și-a mărit suprafața de pământ cultivat cu 20%.

Acul cu gămălie datează din secolul al 15-lea

Acul cu gămălie datează din timpurile cele mai vechi. Fabricarea lui din fier și oțel a început însă abia în secolul al 15-lea la Nürnberg, care a rămas apoi un adevărat centru al industriei acelor cu gămălie. La început fiecare ac a fost făcut cu mâna și este demn de subliniat că un maestru versat din acele vremuri era în stare să obțină 12.000 ace pe zi. Acele se desfăceau pe piață vânzându-le după greutate sau în picuri. Vânzătorii erau de obicei nevestele și copiii fabricantului de ace, care reușeau uneori să vândă până la 40.000 de ace. Pe atunci acele se bucurau de o mare popularitate. Azi însă, când sunt fabricate de mașini, li se acordă prea puțină atenție. (RDV).

† Catinca A. Bârseanu

S'a stins din viață la Sibiu, în ziua de 18 Februarie 1942. A fost una dintre harnicele pionere ale asezămintelor de cultură feminină și asistență socială românească din Ardeal.

Comitetul Reuniunii Fem. Rom. din Brașov în ședința sa ținută la 24 Februarie c. dată ce a coincis cu ziua înmormântării rămășițelor pământești ale aceleia, care a fost Catinca Bârseanu, i-a făcut o binemeritată comemorare.

M. Popescu-Bogdan, prezidenta Reuniunii, spune următoarele:

Doamnelor!

În fața proaspătului mormânt, care azi acoperă rămășițele pământești ale Ecaterinei Bârseanu, mulțumesc tuturor doamnelor membre ale Comitetului, care au luat parte la acest act de pioasă îndatorire, față de tovarăsa de viață a valorosului bărbat și distinsului profesor, fost președinte al „Astrei” — Andrei Bârseanu.

Catinca Bârseanu a fost una dintre cele mai devotate soții, care și-a dedicat tinerețea, îngrijind și susținând astfel viața iubitului ei soț, — care era o fire delicată și suferindă.

O atitudine, care ar putea servi de model oricărei femei; ca tovarăse de viață față de soțul său.

Din activitatea ei socială, reținem:

1. A activat cu mult zel, ca membră a Comitetului nostru, „R. F. R. Brașov” un șir de ani, contribuind la cele mai bune și frumoase intenții ale acesteia.

2. Ca prezidentă regională a societății „Ocrotirea orfanilor din războiul mondial 1916—1918”, a fost o adevărată mamă a orfanilor. În decursul acestei activități, a acordat un larg sprijin Brașovului, întru realizarea „Orfelinatu'ui Dr. Al. Bogdan” din Str. Dr. Cantacuzino Nr. 7 azi proprietatea societății „I. O. V.” din Cluj—Sibiu.

3. A funcționat, ca prezidentă a societății „Uniunea Fem. Rom.” din Ardeal, înființată la Brașov; luând parte alături de M. B. Baiulescu; dând sfaturi înțelepte și practice, în conducerea și lucrările acesteia.

4. În urmă a condus, cu mult tact și devotament, activitatea Reuniunii fem. rom. din Sibiu, a cărei prezidentă a fost un lung șir de ani, — precum și ca membră a secției feminine a „Astrei”.

În momentul de față, se cuvine ca în amintirea și cinstirea personalității ei, să-i aducem un ultim omagiu, ținând două momente de reculegere, zicând „Dumnezeu s'o ierte!”

Știri din Bod

Seria șezătorilor culturale continuă.

În 15 Februarie s'a organizat o foarte reușită *serbare școlară*, sub conducerea d-lui învățător Vasile Belei, care a vorbit despre figura eroică a lui „Avram Iancu”.

Părintele Stelian Severeanu a vorbit cald despre „Momente însemnate din viața neamului nostru”, iar Dr. Ieremia Bodeanu despre „Curățenia ca izvor al sănătății”.

Corurile și declamările, ca și cântecile naționale, executate de școlarii au impresionat mult.

Au fost viu aplaudați copiii dela grădinița de sub conducerea D-nei Trenca Banciu.

Codlea

Doleanțe. În Codlea, o parte din populație lucrează în fabricile existente aici dela ora 6 dimineața la ora 6 seara. Mulți dintre aceștia au copii la școală care de multe ori, ducându-se acasă nu găsesc nicio bucată de pâine cu care să-și astâmpere foamea. Înainte cele două brutării fabricau pâinea acestor lucrători și erau mulțumiți chiar dacă o plăteau mai mult, dar o aveau zilnic și copiii lor aveau ce mânca. Astăzi, aceste brutării, sunt închise din cauza că brutării n'au făină, deși făina o deține o singură persoană care o distribuie pe familii. Ori, lucrătorii n'au timpul necesar să facă pâinea zilnică chiar dacă stau zile întregi la poartă s'apuie porția de făină.

Este necesar, ca brutării să poată lua o parte din această făină și să continue fabricarea pâinii acestor oameni care muncesc în fabrici și a copiilor lor rămași acasă singuri.

Cei în drept, să soluționeze această doleanță.

Primăria Municipiului Brașov

No. 4814/1942

Serv. financiar

PUBLICAȚIUNE

Subsecretariatul de Stat al aprovizionării armatei și populației civile, cu ordinul Nr. 293 din 12 Februarie 1942, aduce la cunoștința tuturor cetățenilor, că prețul actual al cerealelor nu se va majora sub niciun motiv.

Producătorilor li se acordă până la data de 15 Martie 1942 o primă de Lei 20.000 la vagonul de grâu și Lei 15.000 la vagonul de orz.

Toți acei care nu vor preda cerealele până la data de 15 Martie a. c., vor primi prețul oficial al cerealelor, fără primele de predare arătate mai sus.

Brașov, la 17 Februarie 1942

Primar, p. Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. St. Popovici

**Tipografia „ASTRA”
BRAȘOV**

caută

Lucrători români

Informațiuni la Biroul
Tipografiei, Brașov Str.
Lungă Nr. 1. (Curtea Ci-
nematografului „Astra”.

Citiți

Gazeta Transilvaniei

A apărut

Zile și nopți în Stepa Nogaică

de CONST. HAGEA

INSEMNARI DE RAZBOIU

Prețul 50 lei

De vânzare la chioșcuri și librării.

Lucrarea se poate comanda la Tipografia ziarului „Tribuna” din Brașov, sau la autor, pe adresa ziarului „Ardealul” strada Polonă Nr. 27, București.

Spre știre

Ordinul Prefecturii pentru descărcarea mărfurilor.

Din nou suntem incunostințați de către Inspekția 4 Mișcare Brașov că diferite instituții, întreprinderi, comercianți și persoane particulare nu iau măsuri la timp de a descărca și transporta vagoanele sosite cu mărfuri în gară.

Această situație întârzie descărcarea vagoanelor care intră în locație împiedcând sosirea altor vagoane de multe ori de natură foarte urgentă.

Se atrage atențiunea că toți care neglijează din rea credință descărcarea vagoanelor în termenul legal preferind să plătească taxele de locație prescrise de organele C. F. R. vor fi dați în judecată potrivit legii sabotajului economic.

Prețurile maximale a tălpuitului ghetelor cu materialul cismarilor sunt:

Tălpi și tocuri pentru o pereche de ghetе bărbătești Lei 400.

Tălpi fără tocuri pentru o pereche de ghetе bărbătești Lei 320.

Tălpi și tocuri pentru o pereche de ghetе de damă Lei 320.

Tălpi fără tocuri pentru o pereche de ghetе de damă Lei 260.

Tălpi și tocuri pentru o pereche de ghetе pentru copii sub 12 ani Lei 220.

Tălpi fără tocuri pentru o pereche de ghetе pentru copii sub 12 ani Lei 160.

Tălpuitul cu materialul clienților:

Tălpi și tocuri pentru o pereche de ghetе bărbătești Lei 210.

Tălpi fără tocuri pentru o pereche de ghetе bărbătești Lei 180.

Tălpi și tocuri pentru o pereche de ghetе de damă Lei 190.

Tălpi fără tocuri pentru o pereche de ghetе de damă Lei 160.

Tălpi și tocuri pentru o pereche de ghetе pentru copii sub 12 ani Lei 100.

Tălpi fără tocuri pentru o pereche de ghetе pentru copii sub 12 ani Lei 70.

La tălpuitul ce talpă de bivol tariful de mal sus se scade cu 15%.

La tălpuitul cusut (nu cu cut) prețul va fi sporit cu 25%.

D-na Viorica Dr. Sulică, cu copiii, aduce pe această cale mulțumiri Ministerului Sănătății, d-lui Prefect al județului Brașov, Direcțiunii Licenții Dr. Meșota, Casei cercuale de asig. sociale, Colegiului medicilor și tuturor acelor care prin flori, scrisori, sau prezența lor, au luat parte și au căutat să aducă o mângăere în marea durere suferită prin pierderea neuitatului lor soț și tată:

Dr. ALEXE SULICĂ

fost medic primar-director al Spitalului de contagioși din Brașov.

Profesor pr. I. Popa și familia mulțumesc din toată inima tuturor care, prin cuvinte, prin flori, prin scrisori, prin acte de caritate sau prin participare la înmormântare, au căutat să ne aducă un cuvânt bun de mângăiere și de îmbărbătare în marea durere de a fi pierdut din această viață pe iubitul și bunul nostru

MIRCEA I. POPA
avocat

Alături de nesfârșita noastră durere și de neuitata lui amintire vom păstra în sufetele noastre recunoștință și mulțumire celor care ne-au înțeles și ne-au împărțit durerea.

România apără civilizația europeană

Declarațiile d-lui Lorkovici,
ministrul de externe al Croației

Zagreb 27 (Rador) — Corespondentul agenției „Rador” transmite:

Cu prilejul expunerii de presă externă pe care a făcut-o în fața Saborului d. Lorkovici, ministrul de externe al Croației, a declarat, că guvernul croat nu recunoaște anexiunea regiunii Megiumuri de către Ungaria, deoarece Croația are drepturi etnice și istorice asupra acestei regiuni.

Vorbind apoi despre prietenia croato-română, ministrul de externe a rostit cuvinte de laudă la adresa armatei române și a poporului care — a spus d-sa — nu luptă numai pentru drepturile proprii ci și pentru apărarea civilizației europene. Numele României, rostit de d. Lorkovici, a fost aclamat îndelung de membrii Saborului, care au subliniat aplauzele cu strigătele repetate: „Trăiască România”.

Ministrul de externe a rostit apoi cuvinte de elogi la adresa d-lui Mareșal Antonescu și a guvernului român. La această expunere a d-lui Lorkovici a asistat și întregul corp diplomatic cu excepția reprezentantului Ungariei.

Informațiuni

Festivalul școlii țărănești

Duminecă, 1 Martie orele 11 a. m. va avea loc în sala „Astra” festivalul de închidere al școlii țărănești pentru fete.

Atragem asupra lui atențiunea turtora care se interesează de lucrările Astrei și a la inimă progresul țărănimii.

*

Conferința d-lui Prof.
Silviu Dragomir

Sâmbătă după masă, 28 Febr. a. c. va conferința în sala festivă a Camerei de comerț d-l prof. universitar dela Sibiu Dr. S. Dragomir, tratând un subiect extrem de interesant „Incepăturile luptelor naționale ale Românilor din Transilvania”.

*

Inspectoratul P. P. Muncipiul Brașov

Caută spre angajare:

1) un secretar-dactilograf (băiat sau fată) cu salariu de 3.500 lei lunar, în condițiunile:

— vârsta minimă 18 ani;
— originea etnică: român;
— să aibă liceul sau o școală echivalentă;

— să aibă purtări bune;
— să fie sănătos.

2) un custode-ușier, cu salariul de 2.500 lei lunar, în condițiunile:

— preferabil invalid de război,
— să aibă minimum 4 clase primare,
— să fie român și cu bune purtări.

Cererile însoțite de acte se vor preda la sediul Inspectoratului P. P. Muncipiul Brașov.

CRONICA RAZBOIULUI

de **Mardare Mateescu.**

Frontul diplomatic

Manifestațiile cu caracter diplomatic ale săptămânii de față poartă un caracter distinct și vin parcă anume să precizeze starea de spirit care animă pe beligeranți în preajma reluării mării ofensive.

Astfel, în adunarea aniversară care a avut loc în „Hochbreuhaus” din München, a partidului național-socialist, cu ocazia împlinirii a 22 ani dela întemeierea acestui partid, Gauleiterul Adolf Wagner a dat cetire unui mesagiu al Führerului, care poartă pecetea obișnuită a sobrietății și continuității în vederi a conducătorului Germaniei Mari.

„Acum — când frigul cel mai aspru a trecut, când în Crimeea și în Sudul Rusiei zăpada a început să se topească, îmi este imposibil să părăsesc postul meu — scrie Führerul — unde sunt făcute pregătiri pentru explicarea și regularea definitivă a conturilor cu această conjurație, care din băncile lumii plutocratice și până sub bolțile Kremlinului urmărește același țel: *exterminarea popoarelor și oamenilor arieni*”. Mesagiul încheie cu exprimarea credinței ferme, că așa cum programul partidului național-socialist, exprimat înainte cu două decenii, a devenit azi catechismul lumii noi, tot astfel lupta împotriva bolșevismului și plutocrației va însemna izbânda definitivă pentru noile idei.

Menționăm apoi vizita Mareșalului Keitel la Bratislava, unde Slovaci au făcut comandamentului

militar german o primire deosebit de călduroasă. Comentariile de presă vorbesc despre camaraderia de arme germano-slovacă și de faptul care rămâne neîndoelnic, acela că Slovacia își are asigurat un loc de frunte în noua Europă. După părerea cercurilor germane, Slovacia a corespuns cu prisosință vremurilor de azi și va participa în același fel și la luptele care se vor desfășura și de aci înainte pe frontul din Est, mobilizându-și toate forțele în același scop.

În același timp, la Berlin, sub președinția d-lui von Ribbentrop, are loc ședința extraordinară a Consiliului permanent al Pactului Tripartit, din partea Italiei fiind prezent d. Dino Alfieri, iar din partea Japoniei d. Hiroshi Oshima, ambii ambasadori în Capitala Reichului. La conferință au luat parte și șefii diferitelor comisii prevăzute prin Pactul Tripartit.

O deosebită atențiune se acordă pe continentul nostru curiozității din ce în ce mai insistente a Statelor Unite, care vor să cunoască intențiunile guvernului din Vichy cu privire la Madagascar și transferarea marelui cuirasat „Dunkerque” în rada dela Toulon. Din relatările d-lui Sumner Welles ar reieși că Statele Unite ar fi pretins Franței o confirmare scrisă că nu va transforma Madagascarul într-o bază navală atecată Axei. Cercurile internaționale din Berlin vorbesc despre o încordare în raporturile franco-americane în urma acestor fapte și presupun că mareșalul Petain împreună cu Amiralul Darlan vor da un răspuns energic curiozității americane.

Frontul din Pacific

Ultimele mișcări ale forțelor japoneze indică în mod vizibil o mare manevră, care era de prevăzută și care tinde pe de o parte la blocarea Oceanului Indian, iar pe de altă parte la blocarea apelor din jurul Australiei. Operațiunile se execută pe două trasee de atac, unul îndreptat spre Sud, având ca scop ocuparea tuturor liniilor înaintate din jurul continentului australian, iar altul îndreptat spre Vest, cu scopul de a pune în șah pozițiile indiene ale Mării Britanii.

Pe teatrul de operațiuni din Sud, deosebit o linie înaintată, care a completat lucrările de încercuire debarcând în insula Bali, la 30 minute distanță în zbor de Soerabaja, centrul comandamentului britanic al generalului Wawell și dă încă lupte energice în Sudul insulei Sumatra, între Palembang și Telok-Betong, pentru a realiza astfel capitularea insulei Jawa. Avem apoi o altă linie mai înapoiată care se ocupă exclusiv cu restabilirea ordinii în teritoriile cucerite și curățirea terenurilor și apelor de minele puse de olandezi și englezi.

Pe teatrul de operațiuni din Vest, forțele japoneze presează energic asupra liniilor înaintate engleze din Birmania, fixate pe cursul fluviului Sittang. După ultimele telegrame, trupe de șoc japoneze au reușit să străpungă liniile engleze în câteva locuri. În același timp, infanteria marină și trupe de asalt au

debarcat pe coasta Oceanului Indian, la 60 km. Vest de Rangoon, luând ofensivă împotriva Capitalei Birmaniei. Se întreprinde deci o mișcare de încercuire a Rangoonului din direcția Vest către Nord și din direcția Est către Nord. Această mișcare e dictată de împrejurarea că în momentul de față forțele care apără Rangoonul sunt numeroase și bătălia pentru cucerirea orașului ar însemna un adevărat măcel. Comandamentul japonez urmează deci să realizeze joncțiunea trupelor debarcate cu a celor ce trec peste fluviul Sittang, reluând apoi aceeași tactică pe care a aplicat-o la Singapore.

Atât presa engleză, cât și cea americană, au început să se agite vehement în jurul importanței Rangoonului, arătând că pierderea acestui port însemnează mult mai mult decât pierderea Singaporelui. Ingrijorarea este foarte firească, deoarece căile birmane aprovizionau armata chineză pe care se sprijină atât de mult nădejdlile anglosaxone. Închiderea acestor căi și ocuparea lor de către Japonezi însemnează și amenințarea traficului în porturile indiene, deci imposibilitatea de a crea noi mijloace pentru ajutorarea lui Chang-Kai-Shek. În această privință, președintele Roosevelt a vorbit destul de răspicat și speranțele sale într-o rezistență chineză prelungită se lovesc în felul acesta de nulitate.

Războiul submarinelor

Am spus intenționat războiul submarinelor, deoarece în conflagrația de față flotilele submersibile luptă adese-

ori la suprafață și întotdeauna creează surprize inamicului. Războiul submarinelor ia proporții nebănuite odinioară

și n'ar fi de mirare ca această armă auxiliară să se transforme în curând într-o armă de prim ordin.

Astfel, înregistrăm frumoasa performanță a unui submarin japonez, care a dat în plină zi un atac asupra unei rafinării de pe coasta Californiei. Tragerile asupra rafinării s'au executat dela o distanță de o milă depărtare de uscat și tirul a durat 20 de minute, în care timp au fost aruncate 24 proiectile de calibru mijlociu. Fapt interesant este că bombardamentul se desfășura sub privirile guvernatorului Californiei, că submarinul a rămas în apele americane până în faptul serii fără a se scufunda și totuși niciun avion și niciun vas militar n'a pornit împotriva lui.

Un alt aspect al războiului submarinelor ni-l oferă starea de nesiguranță creiată dealungul coastei americane a Atlanticului până în zona Canalului Panama. Atacurile repetate de submarinele germane în Marea Caraibilor și asupra insulelor Curacao și Ariba au produs multă enervare în cercurile militare ale Statelor Unite. Se afirmă chiar că prin întinderea excesivă a razei de acțiune a submarinelor Axei, însăși funcționarea Canalului Panama este amenințată, deoarece unități submersibile ar putea foarte bine să pătrundă până în canal, provocând distrugerii sau atacând vreun vas, prin scufundarea căruia circulația ar fi complet întreruptă.

Pe frontul Libyan incursiuni de patrulare. — Pe frontul rusesc lupte în defensivă.

Momentan, frontul din Libya e liniștit, înregistrându-se doar incursiuni de patrulare, deoparte și de alta a frontului.

Pe frontul rusesc, forțele sovietice au repetat încercările disperate de a schimba pozițiile liniei de iarnă, ale forțelor aliate. Toate aceste încercări s'au soldat cu pierderi considerabile pentru sovietici.

Atentatul dela Ankara

În cercurile politice europene a produs o vie impresie atentatul neisbutit de la Ankara îndreptat împotriva d-nei și d-lui von Papen, ambasadorul Germaniei în Turcia. Se crede că atentatul a fost săvârșit de agenți străini și că ar fi un act de răzbunare pentru faptul că d. von Papen a adus la cunoștința opiniei publice turcești târgul încheiat la Moscova între Stalin și Eden. Într'un cartier mărginaș al Ankarei au fost arestați doi agenți englezi și un agent al generalului Degaulle.

Acesta este al 3-lea atentat pus la cale în decursul numai de un an. Primul atentat a fost tot la Ankara, la hotelul Pera Palace, al doilea la Tanger și în fine cel de acum.

Presa turcă comentează pe larg și își exprimă indignarea față de procedeele străine puse în aplicare pentru a provoca tulburări și a umbri prietenia ce leagă poporul turc de cel german. Aceleași ziare țin să afirme odată mai mult prietenia celor două țări legate între ele de același țel: înlăturarea pentru totdeauna a pericolului rusesc.

De asemenea presa italiană își exprimă indignarea față de atentatul îndreptat împotriva celui mai abil diplomat german și unul dintre primii stâlpi ai regimului național-socialist.

Redactor responsabil
ION BOZDOG